

สรุปผลการประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ ๑๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันอังคารที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕

โดย สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

วันอังคารที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมวุฒิสภา อาคารรัฐสภา (เกียกกาย) ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา เป็นประธานของที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) โดยมี พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง และนายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง ผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่ประธานของที่ประชุม

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง ได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาปรึกษาหารือปัญหาที่เกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชนหรือปัญหาอื่นใด ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๘ จำนวน ๑๐ คน เป็นเวลาพอสมควร

เมื่อครบองค์ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปผลการประชุมได้ ดังนี้

(๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม	(ไม่มี)
(๒) รับรองรายงานการประชุม	(ไม่มี)
(๓) กระทู้ถาม	(ไม่มี)

เรื่องด่วน จำนวน ๔ เรื่อง

เรื่องด่วนที่ ๓ รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๔ พร้อมรายงานของคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและการจัดทำ และดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (ตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐)

เรื่องด่วนที่ ๔ รายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ พร้อมรายงานของคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและการจัดทำ และดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐)

เรื่องด่วนที่ ๕ รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๔) พร้อมรายงานของคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย)

เรื่องด่วนที่ ๖ รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๔) พร้อมรายงานของคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย)

(เป็นการพิจารณาต่อจากการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๕)

ผลการพิจารณา

ในการพิจารณาได้มีรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายอนุชา นาคาศัย) กรรมการปฏิรูปประเทศ ผู้แทนจากสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.) เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงรายงาน

ผู้แทนคณะอนุกรรมการในคณะกรรมการ ตสร. ผู้แทนคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา และสมาชิกวุฒิสภา ได้อภิปรายให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินการตามรายงานทั้ง ๔ ฉบับ จำแนกตามแผนการปฏิรูปประเทศ ๑๔ ด้าน โดยมีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

๑. แผนการปฏิรูปด้านการเมือง

จากการติดตามการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปด้านการเมือง มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ (๑) กิจกรรมด้านการส่งเสริมความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีหน่วยงานที่ดำเนินกิจกรรมอย่างเหมาะสมและเป็นรูปธรรม คือ คณะกรรมการการเลือกตั้งและสถาบันพระปกเกล้า อย่างไรก็ตาม ควรมีการสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ประชาธิปไตยโดยผลักดันให้เป็นวาระแห่งชาติ (๒) กิจกรรมด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะทุกระดับ เห็นว่ายังดำเนินการไม่เป็นไปตามเป้าหมาย จึงควรเร่งดำเนินการนโยบายสาธารณะให้ทั่วถึง กว้างขวาง

และเป็นธรรม (๓) กิจกรรมด้านการสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ ควรเร่งให้เกิดความสามัคคีปรองดองในสังคมโดยแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะกลุ่มนักการเมือง นักวิชาการ และภาคประชาชน (๔) กิจกรรมด้านการส่งเสริมพัฒนาพรรคการเมือง ควรสนับสนุนให้พรรคการเมืองเป็นของประชาชนอย่างแท้จริง กล่าวคือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองทุกระดับและการดำเนินงานด้านการเมืองค้ำประกันถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อประชาชน และ (๕) กิจกรรมด้านการปรับปรุงโครงสร้างและเนื้อหาของรัฐธรรมนูญเพื่อการปฏิรูป ควรมีการพัฒนาทางด้านรัฐธรรมนูญไปพร้อมกับความร่วมมือในทางการเมือง เร่งลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นให้ได้มากที่สุด ทั้งนี้ เพื่อให้รัฐธรรมนูญเป็นของประชาชนอย่างแท้จริง โดยอาจใช้วิธีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ (เมื่อครบ ๕ ปี) เพื่อให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองที่ดี ประชาชนมีส่วนร่วม และเกิดความรับผิดชอบร่วมกันในการสนับสนุนให้เกิดการเลือกตั้งที่สุจริตและเป็นธรรมต่อไป

๒. แผนการปฏิรูปด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

จากการติดตามการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ (๑) กิจกรรมด้านการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ระบบดิจิทัล ได้มีการศึกษาและจัดทำรายงานไทยแลนด์ดิจิทัลแพลตฟอร์ม (One Country One Platform) เสนอไปยังรัฐบาลเพื่อประกอบในการพิจารณาดำเนินการแล้ว และ (๒) กิจกรรมด้านการจัดโครงสร้างองค์กรและระบบงานภาครัฐให้มีความยืดหยุ่นคล่องตัวและเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ ควรมีการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารราชการจังหวัดที่มีผลสัมฤทธิ์สูง โดยการบริหารระบบงาน ระบบเงิน และระบบกำลังคนอย่างเป็นระบบ ซึ่งได้มีการร่วมมือกับคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) และกระทรวงมหาดไทยในการจัดสัมมนา เรื่องการขับเคลื่อนจังหวัดที่มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ซึ่งภายหลังการดำเนินงานเกิดผลสำเร็จ กล่าวคือ ได้รับทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานของจังหวัด ซึ่งจะได้มีการประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อแก้ไขปัญหาต่อไป เกิดการเร่งรัดการให้บริการประชาชนด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) และจัดให้บริการประชาชน ณ ศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ที่ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด ศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนมีการลงนามในบันทึกความร่วมมือ (MOU) เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว และมีการปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ โดยให้ยกเลิกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารราชการเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๐ และเสนอ “(ร่าง) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ.” ซึ่งอยู่ระหว่างสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะนำทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย และประกาศใช้ต่อไป

๓. แผนการปฏิรูปด้านกฎหมาย

จากการติดตามการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปด้านกฎหมาย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ (๑) กิจกรรมการจัดให้มีกลไกยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชน ในภาพรวมสามารถดำเนินการได้ตามแผนงาน แต่เพื่อให้เกิดความชัดเจนควรมีการแยก

กระบวนการที่แล้วเสร็จ ออกจากกระบวนการที่อยู่ระหว่างการดำเนินงาน อีกทั้งควรนำเสนอกระบวนการที่หน่วยงานยังไม่แจ้งความคืบหน้าหรือยังไม่มีผลชัดเจนว่ามีมากน้อยเพียงใดด้วย และ (๒) กิจกรรมการจัดทำประมวลกฎหมายเพื่อรวบรวมกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ด้วยกันเพื่อความสะดวกในการใช้งาน ควรมีการพิจารณาประกอบกับหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ตลอดจนพิจารณาเป้าหมายกับกิจกรรมให้สอดคล้องกัน โดยการรวบรวมกฎหมายควรให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจได้โดยง่าย มิใช่เพียงแต่มุ่งหมายในความสะดวกของการใช้งานเท่านั้น นอกจากนี้ ตามบทบัญญัติมาตรา ๒๕๘ ของรัฐธรรมนูญ ควรมีการปฏิรูประบบการเรียนการสอนวิชากฎหมายและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวด้วย นอกจากนี้กิจกรรมสำคัญดังที่กล่าวมาข้างต้น ควรมีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดจากเชิงปริมาณเป็นเชิงคุณภาพเพื่อผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน ควรมีการปรับเปลี่ยนแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อลดขั้นตอน และทันตามกำหนด เวลา และควรนำแผนด้านกฎหมายมาประกอบการพิจารณาดำเนินการใด ๆ เพื่อให้การดำเนินการนั้น อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายที่เหมาะสม

๔. แผนการปฏิรูปด้านกระบวนการยุติธรรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๘ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมให้เกิดผล ดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดระยะเวลาดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจนเพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า ซึ่งขณะนี้ถือว่าเริ่มมีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. อยู่ระหว่างการพิจารณาของรัฐสภา (๒) ปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม รวมทั้งกำหนดให้การสอบสวนต้องใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์ และจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยงานที่มีอิสระจากกันเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก (๓) เสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรขององค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมให้มุ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว (๔) บังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่ อำนาจ และภารกิจของตำรวจให้เหมาะสม แก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจให้เกิดประสิทธิภาพ มีหลักประกันว่าข้าราชการตำรวจจะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม ได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้ง และโยกย้าย และการพิจารณาบำเหน็จความชอบตามระบบคุณธรรมที่ชัดเจน คำนึงถึงอาวุโสและความสามารถประกอบกันเพื่อให้ข้าราชการตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ตกอยู่ใต้อาณัติของบุคคลใดของบุคคลใด มีประสิทธิภาพและภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตน ซึ่งร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงกฎหมายที่กล่าวมาอยู่ระหว่างการพิจารณาของรัฐสภา

โดยโครงการที่ต้องดำเนินการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด คือ การให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้าขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม การรับแจ้งความร้องทุกข์

ต่างห้องที่ การจัดหาหนายความอาสาประจำสถานีตำรวจให้ครบทุกสถานีทั่วประเทศ การบันทึกภาพและเสียง ในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวน การปฏิรูป การปล่อยชั่วคราว และการเสนอ ร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. ... เพื่อรับรองบทบาทและสถานะของ นิติวิทยาศาสตร์และบุคลากรในสาขานี้ ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. ... มีเหตุผลในการเสนอร่างกฎหมายดังกล่าว เพื่อนำนิติวิทยาศาสตร์เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เป็นความหวังว่าประชาชนจะได้รับความเป็นธรรมบนพื้นฐานของความจริงที่ถูกต้องผ่านกระบวนการ ทางวิทยาศาสตร์ โดยมีขอบเขตการบังคับใช้อย่างกว้างขวางมาก ตั้งแต่การพิสูจน์ลายมือ อาวุธ เส้นขน บาดแผล อาชญากรรมทั่วไป อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ เป็นต้น แต่พบว่าหลักการของร่างกฎหมาย ดังกล่าวมีเนื้อหามุ่งเน้นไปที่การจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อกำหนดนโยบายและ ทิศทางการพัฒนางานด้านนิติวิทยาศาสตร์ของประเทศ การจัดทำแผนบูรณาการ การร่วมมือในการปฏิบัติงาน และการพัฒนาความรู้และศักยภาพผู้ปฏิบัติงาน และมุ่งเน้นการจัดตั้งสถานีนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อดูแลมาตรฐาน วิชาชีพ ควบคุมคุณภาพของห้องปฏิบัติการ กำหนดมาตรฐานการเก็บพยานหลักฐานจากสถานที่เกิดเหตุ และการตรวจพิสูจน์หลักฐานจากศพ ตัวผู้ต้องหาและพยาน ให้เป็นไปตามหลักสากลและระบบการจัดเก็บ ฐานข้อมูล ซึ่งปัจจุบันร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. ... หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้ง ๒ หน่วยงาน คือ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติยังมีความเห็นแตกต่างกันอยู่ ดังนั้น คณะกรรมการปฏิรูปประเทศต้องหาจุดร่วมระหว่างสองหน่วยงานนี้ให้ได้ และเร่งรัดการเสนอ กฎหมายดังกล่าวให้เร็วที่สุด

๕. แผนการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจ

จากการศึกษาสรุปผลการติดตามความคืบหน้าในภาพรวม พบการดำเนินการที่มีตัวชี้วัดสำคัญ ใน ๓ ประเด็น คือ (๑) การยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ มีตัวชี้วัด เป็นผลผลิตภาพการผลิตรวม (productivity) โดยมีกำหนดเป้าหมายในปี ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๕ ไว้ประมาณ ๒.๕% ต่อปี จากเดิม ปี ๒๕๖๓ มีผลติดลบถึง -๕.๕๓ % และกำหนดตัวชี้วัดอันดับความสามารถในการแข่งขันอยู่ใน ๒๕ อันดับแรก แต่ผลปรากฏว่าในปี ๒๕๖๔ อยู่ในอันดับที่ ๒๘ จึงควรกำกับดูแลให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดมากกว่านี้ (๒) การกระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม มีตัวชี้วัดค่าสัมประสิทธิ์ความเสมอภาค (Gini Coefficient) ด้านรายได้ โดยกำหนดเป้าหมายในปี ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๕ ลดลงเหลือ ๐.๔๑ จากเดิม ปี ๒๕๖๓ อยู่ที่ ๐.๔๓ จึงเสนอแนะว่า สำนักงานสถิติแห่งชาติ ควรจัดทำสำมะโนประชากรเพื่อให้ได้ข้อมูล รายได้และรายจ่ายของกลุ่มประชากรร้อยละ ๔๐ ที่มีรายได้ต่ำสุด (Bottom ๔๐) ให้สอดคล้องและทัน ต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน กระทรวงการคลังควรเร่งรัดดำเนินการทบทวนโครงการระบบโอนเงินเพื่อผู้มีรายได้น้อย (Negative income Tax : NIT) ให้ปรับเปลี่ยนเป็นโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อช่วยเหลือกลุ่ม Bottom ๔๐ โดยตรง (๓) การปรับบทบาท โครงสร้าง และกลไกสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจของประเทศ มีตัวชี้วัด เป็นอันดับประสิทธิภาพภาครัฐ โดยกำหนดเป้าหมายในปี ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๕ จะเป็นประเทศ อันดับ ๒ ของอาเซียน ซึ่งในปี ๒๕๖๔ ประเทศไทยได้เป็นอันดับ ๒ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงเห็นว่า

ในปี ๒๕๖๕ ควรกำกับดูแลให้เป็นไปตามแผนเช่นนี้ต่อไป อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงกิจกรรมปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจทั้ง ๕ กิจกรรมสำคัญ ได้แก่ (๑) การสร้างเกษตรมูลค่าสูง (๒) การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง (๓) การเพิ่มโอกาส SMEs ในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย (๔) การเป็นศูนย์กลางการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค (๕) การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ โดยทั้ง ๕ กิจกรรมมีอัตราความสำเร็จในภาพรวม ๗๔.๘๘ % ซึ่งมีแนวโน้มประสบความสำเร็จในอนาคต ดังนั้น ประเด็นท้าทายที่ควรต้องดำเนินการ คือ ธนาคารแห่งประเทศไทยควรมีนโยบายการเงินที่เหมาะสมเพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงิน และควรร่วมกับกระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาพิจารณาการขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูปให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และเนื่องจากข้อจำกัดในการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมา ทำให้ไม่เป็นไปตามแผน ทุกภาคส่วนจึงควรเร่งฟื้นฟูภาคเศรษฐกิจโดยปรับปรุงกิจกรรม และสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจการค้าการลงทุนของประเทศ เช่น ปรับปรุงกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกการลงทุน การเงิน การประกันภัย ตลอดจนการปรับปรุงระบบ Smart visa คัดเลือกโครงการสำคัญให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บท ตลอดจนปรับบทบาทโครงสร้างและกลไกสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจของประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ การติดตามงบประมาณ และการประเมินผลสัมฤทธิ์

อนึ่ง คณะกรรมการปฏิรูปได้นำข้อเสนอแนะของวุฒิสภาในเรื่องการเชื่อมโยงเศรษฐกิจในภูมิภาคไปกำหนดไว้เป็นกิจกรรมสำคัญของการปฏิรูปด้วย โดยเฉพาะการเชื่อมโยงผ่านการขนส่งถ่ายลำ - ผ่านแดน ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับเพื่อนบ้าน ตั้งแต่การถ่ายของจากยานพาหนะหนึ่งที่ขนส่งของเข้ามาในประเทศไทยไปยังอีกยานพาหนะหนึ่งที่ขนส่งของออกไปนอกราชอาณาจักร และเป็นการขนส่งสินค้าผ่านแดนประเทศไทย ซึ่งการขนส่งถ่ายลำ - ผ่านแดนมีประโยชน์ในการลดต้นทุนด้าน Logistics ทำให้ผู้ลงทุนสนใจในการลงทุน และสามารถนำไปสู่การเป็นศูนย์กลางถ่ายลำ - ผ่านแดนได้ โดยรัฐบาลควรร่วมมือกับจีนเพื่อขนส่งสินค้าจากรถไฟที่ผ่านลาวเชื่อมโยงมาที่ทำเรือแหลมฉบังให้ได้ เพราะปัจจุบันยังไม่สามารถถ่ายลำได้เนื่องจากสินค้ายังมีปริมาณมากพอ การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวไม่ใช่เพียงแค่โครงสร้างพื้นฐานอย่างเดียว แต่ต้องอำนวยความสะดวกให้นักลงทุน และดำเนินการอย่างรวดเร็ว และควรพัฒนาศักยภาพและผลักดันให้เกิดกองเรือพาณิชย์แห่งชาติและท่าเรืออย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ควรเร่งรัดออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายลำ - ผ่านแดน เช่น ร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมพาณิชย์นาวี พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. หรือปรับปรุงพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อสังเกตต่อแนวทางการขับเคลื่อนการสร้างเกษตรมูลค่าสูง ทั้ง ๘ ประเด็น ดังนี้ (๑) **การจัดทำแผนที่การเกษตร (Agri - Map)** ปราบกฏการรายงานเฉพาะว่าได้มีการปรับเปลี่ยน แต่มิได้บอกว่าเปลี่ยนเป็นกิจกรรมเกษตรใด ผลสัมฤทธิ์เป็นอย่างไร เกิดการปรับเปลี่ยนเป็นการถาวรหรือไม่ และยังคงมีพื้นที่ไม่เหมาะสมมากกว่า ๕๘ ล้านไร่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลิตภาพด้านการใช้ที่ดินในภาพรวม (๒) **แปลงใหญ่ (Collaborative Farm)** การรายงานไม่มีความชัดเจนในเรื่องการใช้พื้นที่ว่าใช้พื้นที่เท่าใด ผลิตสินค้าใด

ส่งผลต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างไร (๓) **ชลประทาน** ข้อมูลที่ได้รับรายงานส่วนใหญ่เป็นการปฏิบัติการตามแผนงานเดิม ไม่มีข้อมูลปริมาณน้ำที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ พื้นที่ที่ได้รับประโยชน์ ตลอดจนระยะเวลาที่สามารถจัดระบบชลประทานได้ทั่วถึงพื้นที่ทำการเกษตร (๔) **พัฒนาพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์** ไม่ปรากฏรายละเอียดจำนวน/ชนิดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่พัฒนาได้ และไม่มีผลการแสดงผลสัมฤทธิ์ว่าพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ที่พัฒนาได้นั้น ตอบสนองต่อความต้องการ หรือนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มได้อย่างไร (๕) **พัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร** พบว่า การขับเคลื่อนสถาบันเกษตรกรไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรจากจำนวนสหกรณ์ที่ลดลง ๑๔๗ แห่ง และที่ต้องชำระบัญชีถึงร้อยละ ๑๖.๕๐ (๖) **สร้างผู้ประกอบการ (Smart Farmer/Young Smart Farmer)** ไม่พบความเคลื่อนไหวของข้อมูล ทั้งในเรื่องจำนวนผู้ประกอบการที่เพิ่มขึ้นในปี ๒๕๖๕ ประเภทธุรกิจ/กิจการ ความยั่งยืน/การต่อยอด (๗) **Big Data** ขณะที่ข้อมูลจำเป็นต่อการขับเคลื่อนแผน แต่การจัดทำ Big Data ยังอยู่ในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง ดังนั้น จึงต้องกำหนดเวลาการใช้ประโยชน์จาก Big Data ให้ชัดเจน และ (๘) **BCG** ไม่มีผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม แสดงเฉพาะแนวคิดการดำเนินโครงการไม่ปรากฏชัดเจน

ข้อสังเกตต่อโครงการที่สอดคล้องแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ประเด็นอุตสาหกรรม และบริการแห่งอนาคต แผนย่อยอุตสาหกรรมชีวภาพ จำนวน ๒ โครงการ คือ (๑) **โครงการเมืองนวัตกรรมอาหาร และการพัฒนานักบอุตสาหกรรม อาหารพันธุ์ใหม่** ซึ่งพบว่า ผลผลิตภาพที่เพิ่มขึ้นของผู้ประกอบการที่ได้รับการเสริมสร้างในการพัฒนานวัตกรรมอาหารอยู่ที่ร้อยละ ๒๙ และมีการรายงานจำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับการเสริมสร้างความสามารถในการดำเนินธุรกิจนวัตกรรม แต่จากปัญหาสภาพเศรษฐกิจและโควิด ๑๙ ทำให้ผู้ประกอบการขาดสภาพคล่อง ไม่สามารถชำระเงินค่างวดเงินที่สั่งจองไว้ ทำให้รถเงินที่บางส่วนที่สร้างเสร็จแล้วรอการส่งมอบต้องจัดเก็บไว้ที่โกดังของโรงงาน ทำให้เกิดปัญหาพื้นที่จัดเก็บไม่เพียงพอ และโรงงานมีค่าใช้จ่ายเพิ่มในการดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดี และ (๒) **โครงการส่งเสริมการผลิตเศรษฐกิจชีวภาพ** ซึ่งมีเป้าหมายในการเป็นศูนย์กลางด้านการวิจัย นวัตกรรม และพัฒนาเทคโนโลยี รวมถึงแผนการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้านต้นทุนอุตสาหกรรมเกษตรและอาหารครบวงจรนั้น จากการรายงานพบว่า ไม่ปรากฏวิธีการดำเนินงานและผลการดำเนินการในรายงานขอให้เร่งรัดติดตามในเรื่องนี้ด้วย นอกจากนี้ ขอให้มีการศึกษาเรื่องเทคโนโลยีอาหารเกี่ยวกับอาหารอนาคต ทั้ง ๔ หมวดหมู่ ได้แก่ อาหารฟังก์ชัน อาหารทางการแพทย์ อาหารอินทรีย์ และอาหารนวัตกรรมใหม่ เพื่อพัฒนาศักยภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยต่อไป

ข้อสังเกตต่อการขับเคลื่อนเกษตรแปลงใหญ่ การขับเคลื่อนเกษตรแปลงใหญ่เป็นการรวมกลุ่มแบบใหม่ ที่สนับสนุนเศรษฐกิจฐานราก จากการลงพื้นที่ดูระบบการทำงานแปลงใหญ่ พบว่ายังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร จึงมีข้อเสนอแนะ รวม ๔ ประเด็น ๑. ต้องมีการปฏิรูประบบราชการ ให้แต่ละหน่วยงานบูรณาการทำงาน ๒. เมื่อมีการจัดขึ้นแปลงใหญ่แล้ว จะต้องสร้างหลักสูตรการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับลักษณะของแต่ละแปลง ๓. ควรให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในเรื่องการทำแผนธุรกิจ เพื่อเปิดโอกาสให้สามารถ

เข้าถึงแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ และควรมีการติดตามวิเคราะห์ความเสี่ยง เพื่อช่วยเหลือให้เกษตรกรมีความสามารถในการชำระหนี้

๖. แผนการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากการติดตามการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เห็นควรเร่งรัดดำเนินการ ทั้งในด้านจัดการแหล่งมลพิษ ได้แก่ ชยะมูลฝอยชุมชน น้ำเสียฝุ่น PM.2.5 รวมถึงกากของเสียจากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย เนื่องจากแม้อยู่ในช่วงมีแผนปฏิรูป แต่ผลการจัดอันดับสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมของไทยระดับนานาชาติปี ๒๕๖๕ เปลี่ยนแปลงไปจากปี ๒๕๖๓ ในทางที่แย่ลง ด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ควรเร่งให้สามารถจัดตั้งศาลสิ่งแวดล้อมและยกเลิกเขตควบคุมมลพิษ ๓ แห่ง และควรเร่งรัดการออกกฎหมายสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์และซากผลิตภัณฑ์อื่น พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. และปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ฉบับปรับปรุง) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การบริหารจัดการเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด Big Rock มีโครงการกำหนดเขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล มีการดำเนินการสำเร็จในหลายพื้นที่ ยกเว้นการแบ่งเขตทางทะเลระหว่างจังหวัดกระบี่และจังหวัดพังงา ยังไม่สามารถยุติในระดับจังหวัด ส่งผลต่อการดำเนินการในการตราพระราชบัญญัติการกำหนดเขตการปกครองของจังหวัดทะเล พ.ศ. เกิดผลกระทบต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ เห็นควรให้กระทรวงมหาดไทยเร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จ หากสามารถเร่งออกกฎหมายใช้บังคับจะมีการกำหนดขอบเขตอำนาจและหน้าที่ชัดเจน ส่งผลถึงการจัดทำหลักสูตรและการเรียนการสอนของสถานศึกษา ทั้งในกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ได้เตรียมการเพื่อรองรับการดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวแล้ว เมื่อดำเนินการแล้วไม่ต้องปรับปรุงพระราชบัญญัติ แต่ใช้การแก้ไขประกาศแนบท้ายพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดเขตและแผนที่โดยใช้มติคณะรัฐมนตรี และเห็นควรตั้งข้อสังเกตแนบท้ายประกาศเพื่อเป็นการยืนยันให้เกิดความมั่นใจว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปรับปรุงแก้ไขการกำหนดเขตทางทะเลใหม่ให้ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป ในส่วนของแผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) ในประเด็นปฏิรูปที่ ๓ การบริหารจัดการชายฝั่งในทะเลและชายฝั่ง มีความคืบหน้าการเร่งรัดออกกฎหมายโดยกรมเจ้าท่าได้เสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย โดยเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการทิ้งขยะในทะเล กำหนดมาตรการในการควบคุมการทิ้งขยะจากเรือและแท่นให้เป็นไปตามหลักมาตรฐานสากลและเป็นไปตามพันธกรณี อันเป็นการป้องกันมิให้เกิดมลพิษและคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเล ปัจจุบันสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยแล้ว อยู่ในขั้นการพิจารณาของวุฒิสภา ส่วนประเด็นปฏิรูปที่ ๖ การบริหารจัดการการประมงทะเล มีความคืบหน้าในการจัดทำระบบส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่มีศักยภาพสำหรับประมงพื้นบ้าน แผนบริหารจัดการประมงทะเลที่เหมาะสมสอดคล้องกับพื้นที่และฤดูกาล และมีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับการประมงทะเลให้เหมาะสม

กับด้านการแสวงหา อนุรักษ์และฟื้นฟูสัตว์ทะเล แต่อย่างไรก็ดี อัตราโทษปรับเกี่ยวกับการทำความผิด สำหรับผู้ประกอบการอาชีพประมงยังรุนแรง ถึงแม้เป็นไปตามหลักการสากล แต่ควรเฝ้าระวังและมีการป้องกันล่วงหน้า โดยเพิ่มความถี่ในการตรวจเรือประมงและการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อลดการกระทำความผิด และการลงโทษที่รุนแรง

กรณีการกำหนดเขตพื้นที่ทางทะเล จังหวัดที่มีอาณาเขตติดกับทะเลหรือเรียกว่าจังหวัดทะเล มีจำนวน ๒๓ จังหวัด ได้มีการกำหนดพิกัดทางทะเลใน ๗ จังหวัด ได้แก่ เพชรบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา และชลบุรี มีกำหนดจุดพิกัดไว้อย่างชัดเจนในแผนที่ ท้ายพระราชบัญญัติกำหนดเขตจังหวัดในอ่าวไทยตอนใน พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งใช้เป็นเขตปกครอง และดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในเขตทะเล มีระบุไว้ในเหตุผลประกอบพระราชบัญญัติอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ยังมีหลายจังหวัดที่มีอาณาเขตติดกับทะเลแต่เป็นจุดที่ประชิดกับประเทศอื่น เพราะเส้นที่ลากจากสุดแดนทางบกบริเวณชายฝั่งออกไปในทะเลนั้น ถือเป็นเส้นเขตแดนทางทะเลระหว่างประเทศด้วย เกิดเป็นเขตทางทะเลทับซ้อน เกิดปัญหาการอ้างสิทธิของทั้งสองประเทศตามแนวเขตทับซ้อนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในระหว่างที่ร่างพระราชบัญญัติเขตปกครองของจังหวัดทางทะเล พ.ศ. ยังไม่บังคับใช้ เห็นควรพิจารณาให้ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ ในมาตรา ๓ เพื่อออกประกาศกำหนดให้พื้นที่ทางทะเลทั้ง ๒๓ จังหวัด เป็นเขตทางทะเลของศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) จังหวัดด้วย จะทำให้มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลจังหวัด เพื่อประโยชน์ด้านการปกครอง การบริการประชาชน จึงควรเร่งรัดประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติเขตปกครองของจังหวัดทางทะเล พ.ศ. โดยเร็ว จะสามารถใช้จุดพิกัดเส้นแนวเขตที่ประเทศไทย เคยประกาศไว้เป็นเขตจังหวัดทางทะเลประเภทต่าง ๆ เพื่อยืนยันการอ้างสิทธิในเขตทะเล โดยไม่ใช้การอ้างสิทธิสูงสุดทางทะเลอาณาเขต และเพื่ออำนวยความสะดวกกับประชาชนในงงานปกครองต่าง ๆ ในเขตทางทะเลแต่ละจังหวัด นอกจากนี้ เนื่องจากอำนาจประกาศให้เป็นพื้นที่ทางทะเลจังหวัด ตามพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓ เป็นอำนาจของคณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ซึ่งนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เห็นควรให้เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ได้เร่งดำเนินการเพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งมีฐานะเป็น ผอ. ศรชล. จังหวัด สามารถดำเนินการและอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนได้จนกว่าร่างพระราชบัญญัติเขตปกครองของจังหวัดจะประกาศใช้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อไป

๗. แผนการปฏิรูปด้านสาธารณสุข

จากการติดตามการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปด้านการสาธารณสุข มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(๑) กิจกรรมการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข รวมถึงโรคระบาดระดับชาติ และโรคอุบัติใหม่ เพื่อความมั่นคงแห่งชาติด้านสุขภาพ ควรมีการถอดบทเรียนในการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) โดยอ้างอิงข้อมูลการจัดลำดับสากลจากนิตยสาร CEOWORLD, ดัชนีเศรษฐกิจชุมชน

(Community Economic Index: CEI), Global Sustainable Seafood Initiative: GSSI) หรือการจัดลำดับจากหน่วยงานสากลอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งด้านยา การรักษาพยาบาล การแพร่ระบาด การติดเชื้อ การป้องกัน การตอบสนองต่อการระบาด รวมถึงระบบสาธารณสุข และการปฏิบัติตามกฎระเบียบสากล (๒) กิจกรรมระบบบริการสุขภาพผู้สูงอายุด้านการบริหารการรักษาพยาบาลที่บ้าน/ชุมชน และการดูแลสุขภาพตนเองในระบบสุขภาพปฐมภูมิเชิงนวัตกรรม ควรเร่งดำเนินการพัฒนาระบบธรรมาภิบาลข้อมูล (Governance Data Center) ที่สมบูรณ์ เพื่อการเชื่อมโยงข้อมูลที่เป็นระบบและมีเอกภาพในอนาคตสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง และ (๓) กิจกรรมการปฏิรูปเขตสุขภาพให้มีระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ คล่องตัว และการร่วมรับผิดชอบด้านสุขภาพระหว่างหน่วยงานและท้องถิ่น ควรเร่งให้เกิดการพัฒนาเขตสุขภาพอย่างเต็มรูปแบบโดยการบริหารงานส่วนกลางในภูมิภาค เพื่อให้การบริหารจัดการเกิดบริการสุขภาพแบบบูรณาการภายในเขต ภายใต้กำลังคน ข้อมูล เทคโนโลยี งบประมาณ การอภิบาลระบบที่เหมาะสม และประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการในทุกระดับอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม อย่างไรก็ตาม กิจกรรมด้านสาธารณสุขครอบคลุมการดำเนินการต่างๆ ในหลายเรื่อง ซึ่งบางเรื่องได้ถูกระบุอยู่ในกิจกรรมปฏิรูปประเทศ (Big Rock) และบางเรื่องไม่ถูกระบุหรือมีการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง จึงเห็นควรพิจารณาให้ครอบคลุมทั้งในระบบบริหารจัดการด้านสุขภาพ ระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ สุขภาพ กำลังคนสุขภาพ ระบบบริการปฐมภูมิ การแพทย์แผนไทย การแพทย์ฉุกเฉิน การสร้างเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรค ความรอบรู้ด้านสุขภาพ การคุ้มครองผู้บริโภค และระบบหลักประกันสุขภาพ

๘. แผนการปฏิรูปด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

จากการติดตามการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ (๑) กิจกรรมการพัฒนาระบบคลังข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์เชิงรุก และการจัดการ Fake News ควรมุ่งเน้นในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการตรวจจับข่าวปลอมและข่าวบิดเบือนให้มากขึ้น รวมทั้งควรพัฒนาระบบการประสานงานร่วมกับหน่วยงานอื่นเพื่อให้จัดการได้เร็วขึ้น (๒) กิจกรรมการกำกับดูแลสื่อออนไลน์ ควรส่งเสริมความปลอดภัยบนอินเทอร์เน็ตโดยการเร่งรัดกำหนดมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยทางไซเบอร์ให้ประชาชนและผู้ประกอบธุรกิจ พร้อมทั้งพิจารณาลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการของหน่วยงานในการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมบนอินเทอร์เน็ต และ (๓) กิจกรรมการยกระดับการรู้เท่าทันสื่อ ควรนำโครงการที่ได้รายงานว่ามีผลสำเร็จตรงตามเป้าหมายเหล่านั้นไปต่อยอดและขยายผลให้เข้าไปสู่การให้ความรู้กับภาคประชาชน และควรมีการสำรวจและประเมินผลข้อมูลสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศของประเทศไทยในการรายงานครั้งต่อไปด้วย นอกจากนี้ข้อเสนอแนะกิจกรรมการปฏิรูปที่กล่าวมาข้างต้นแล้วข้อเสนอแนะในภาพรวม คือ (๑) การใช้จ่ายงบประมาณในการขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศ ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ไปสู่อการสัมฤทธิ์ผลของแผนหรือโครงการได้อย่างแท้จริง (๒) การดำเนินการในระยะต่อไป ควรเร่งรัดการขับเคลื่อนด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนและประเทศชาติ (๓) ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินการทั้งภายในองค์กรของหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

และภายนอกโดยเฉพาะภาคประชาชน (๔) ควรเร่งรัดในการแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาอุปสรรค หรือเป็นข้อจำกัดในการดำเนินการ

๙. แผนการปฏิรูปด้านสังคม

กิจกรรมตามแผนปฏิรูปด้านสังคมมีการยึดโยงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีความเกี่ยวข้องกับแผนแม่บทพลังทางสังคม แผนแม่บทการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต และแผนแม่บทความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม สำหรับข้อเสนอแนะในกิจกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านมีรายละเอียดกล่าวคือ (๑) กิจกรรมการมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ ในโครงการร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. ควรพิจารณาผลกระทบกับนายจ้างและแรงงานในกลุ่มธุรกิจขนาดย่อมและการปฏิรูปกองทุนประกันสังคม ควรสร้างความเข้าใจ เพื่อไม่ให้ตลาดเคลื่อนไปว่าเป็นการสร้างระบบบำเหน็จบำนาญแบบถ่วงหน้า และครอบคลุมระบบบำเหน็จบำนาญทุกประเภทของประเทศ ควรศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนการจ่ายเงินสมทบที่มีความเหมาะสม ควรกำหนดบทบาทของคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ ให้ชัดเจนเพื่อลดความซ้ำซ้อนการออมและลดต้นทุนการออมของแรงงาน โครงการการผลักดันข้อเสนอการปฏิรูประเบียบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) ควรกำหนดช่วงอายุที่มีความเหมาะสมได้รับบำนาญของแรงงานแต่ละกลุ่ม และพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สร้างแรงจูงใจการออมให้มากขึ้น ตลอดจนเพิ่มตัวชี้วัดที่เป็นจำนวนแรงงานในระบบและนอกระบบที่เข้าสู่ระบบหลักประกันรายได้ในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ (การออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้) (๒) กิจกรรมการผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคมและคลังความรู้ในระดับพื้นที่ เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาส ในการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ในโครงการพัฒนาตำบลแบบบูรณาการ โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (๑ ตำบล ๑ มหาวิทยาลัย) และโครงการพัฒนาระบบข้อมูลกลางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะที่ ๒ ควรให้ความสำคัญกับการจัดทำระบบฐานข้อมูลตำบลโดยตำบล เพื่อตำบล ควรขยายผลการดำเนินงานระบบฐานข้อมูลตำบลโดยตำบลเพื่อตำบลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลตำบลโดยตำบลเพื่อตำบลกับฐานข้อมูลกลางของประเทศ ควรผลักดันองค์ความรู้กลไกตำบลจัดการตนเองเข้าสู่ระบบหลักและจัดทำแผนที่พื้นที่ปฏิบัติการที่หน่วยสนับสนุนต่างๆ ได้เข้าไปสนับสนุนให้เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ควรเพิ่มข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการและสิทธิขั้นพื้นฐานที่ครบถ้วนสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญในฐานข้อมูล และควรพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีองค์ความรู้ในการจัดเก็บข้อมูล การใช้ข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล (๓) กิจกรรมการปฏิรูป การขึ้นทะเบียนคนพิการเพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง ในโครงการกิจกรรมปฏิรูปการเข้าถึงสิทธิเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

และโครงการเชื่อมโยงข้อมูลการจัดทำระบบข้อมูลด้านคนพิการ ควรมีข้อมูลพื้นฐานคนพิการที่จำเป็นที่สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรประเมินความพิการจากความเห็นทางการแพทย์ควบคู่ไปกับความยากลำบากในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีมาตรฐาน ควรพิจารณากำหนดประเภทความบกพร่องอื่นให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ควรใช้วิธีการประเมินตนเองและการประเมินโดยประชาคมเพื่อให้เกิดโครงสร้างพื้นฐานที่ครอบคลุมสำหรับคนพิการ ควรมีการดำเนินการร่วมกันระหว่างกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการกับสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (๔) กิจกรรมการสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองจัดการตนเอง ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๔ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๔ โครงการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสำหรับคณะกรรมการชุมชน และโครงการติดตามผลการจัดตั้งชุมชนและการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน ควรพัฒนาให้เกิดความเข้มแข็งของกลไกพหุภาคีในระดับพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีคุณธรรมจริยธรรมในการจัดการทรัพยากร ควรมีการเพิ่มตัวชี้วัดเชิงคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน และให้ความสำคัญกับการทำงานที่เชื่อมโยงกับสภาพองค์กรชุมชนตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ และ (๕) กิจกรรมการสร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน ในโครงการศึกษาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน โครงการศึกษาแนวทาง วิธีการ และหลักเกณฑ์ให้สถาบันบริหารจัดการจัดการธนาคารที่ดิน (บจธ.) หรือธนาคารที่ดิน เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประเมินราคาที่ดินเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชนในสวนที่ดินเอกชนที่รัฐจัดให้ประชาชนใช้ประโยชน์ โครงการแผนงานสำรวจข้อมูลและปรับปรุงราคาประเมินที่ดินในกรุงเทพมหานครและในภูมิภาค ควรกำหนดนโยบายการบริหารจัดการที่ดินรัฐที่ถูกบุกรุกหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์ให้มีความชัดเจน และเสริมสร้างกลไกชุมชนเข้มแข็งในที่ดิน สปก./คทช. เพื่อให้ประชาชนที่มีสิทธิในที่ดินดังกล่าวอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ กฎหมายที่ควรเร่งรัดดำเนินการด้านผู้สูงอายุ ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. และการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ ด้านคนพิการ ได้แก่ การแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ประเด็นกองทุนคนพิการ ด้านกลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. และด้านประชาชน ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ.

๑๐. แผนการปฏิรูปด้านพลังงาน

ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน ประกอบด้วย ๕ กิจกรรมปฏิรูป คือ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ ศูนย์อนุมัติเบ็ดเสร็จ One Stop Service ด้านกิจการไฟฟ้าที่แท้จริง กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การใช้มาตรการบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับภาครัฐ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ พัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีระยะที่ ๔ และกิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ ปรับปรุงโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและธุรกิจก๊าซธรรมชาติ เพื่อเพิ่มการแข่งขัน โดยผลจากการติดตาม

ทั้ง ๕ กิจกรรม มีแนวโน้มจะบรรลุเป้าหมายปานกลาง โดยกิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ พบว่าไม่สามารถดำเนินการจัดตั้งได้ทันในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ จึงยากให้ทบทวนการจัดตั้งศูนย์ดังกล่าวอีกครั้งว่าวัตถุประสงค์ที่จัดตั้งคุ้มค่างบประมาณและอัตรากำลังหรือไม่ เนื่องจากในอดีตแนวคิดการจัดตั้งศูนย์ดังกล่าว เพื่อให้ส่งข้อมูล ข้อเท็จจริงที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือของภาครัฐไปสู่ประชาชน เพราะประชาชนในสมัยนั้นไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลสาธารณูปโภคด้านพลังงานได้อย่างสะดวก ทำให้เกิดความสับสนข้อมูล สร้างความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ทำให้ไม่เข้าใจแนวทางการดำเนินการทางด้านกิจการพลังงานของประเทศเท่าที่ควร แต่ปัจจุบันการเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ประชาชนสามารถเข้าถึงได้หลากหลายช่องทาง ไม่จำเป็นต้องอาศัยเพียงการส่งข้อมูลตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งศูนย์ หรือต้องให้บุคลากรผู้เชี่ยวชาญในการส่งข้อมูลมาปฏิบัติงานที่ศูนย์อีก ดังนั้น เพื่อประหยัดงบประมาณและบุคลากร ควรปรับปรุงการประชาสัมพันธ์และการตอบชี้แจงเกี่ยวกับเรื่องพลังงานที่ประชาชนให้ความสนใจให้มากขึ้น แทนการจัดตั้งศูนย์ดังกล่าว เช่น การชี้แจงสาเหตุการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันในประเทศที่ไม่สอดคล้องกับการลดลงของราคาน้ำมันโลก เหตุผลการชดใช้เงินเข้าสู่กองทุนน้ำมัน เปิดเผยวิธีการคำนวณราคาน้ำมันในประเทศ ชี้แจงการบริหารกิจการไฟฟ้าหรือค่าไฟฟ้าที่ราคาสูงจนก่อภาระให้แก่ประชาชน เป็นต้น เพื่อสร้างความเชื่อถือและสร้างความเข้าใจในสถานการณ์พลังงานปัจจุบันของประเทศให้แก่ประชาชนได้ทราบ และในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ ปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและธุรกิจก๊าซธรรมชาติ เพื่อเพิ่มการแข่งขัน พบว่า ผลการติดตามอยู่ในระดับปานกลาง โดยเมื่อศึกษาในกิจกรรมย่อยที่ ๑ ปรับปรุงแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย (PDP 2022) การจัดทำแผนดังกล่าว มีเป้าหมายที่ควรคำนึงถึง คือ การกระจายสัดส่วนและแหล่งเชื้อเพลิงที่สมดุล การผลิตไฟฟ้าใช้เองของ Prosumer (Professional Consumer) การบริหารแหล่งเชื้อเพลิง ระบบส่งและระบบจำหน่ายไฟฟ้าให้ทันสมัย ปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ โดยขณะนี้กระทรวงพลังงานอยู่ระหว่างการทำแผนและรับฟังความคิดเห็น และต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จเพื่อนำไปปฏิบัติ ภายในเดือนธันวาคม ๒๕๖๕ จึงควรเร่งรัดการดำเนินการปรับปรุงแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย (PDP ๒๐๒๒) ให้ทันภายในกำหนดดังกล่าว ส่วนในกิจกรรมย่อยที่ ๒ ส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขัน และปฏิรูปโครงสร้างการบริหารกิจการไฟฟ้า โดยมีเป้าหมาย คือ การส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขันภายใต้การกำกับให้มีประสิทธิภาพสูงสุด แต่คงไว้ซึ่งความมั่นคง และส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตเอง ใช้เอง และซื้อขายไฟฟ้ากันเองภายในชุมชน ซึ่งจากการติดตามผลได้มีการดำเนินการบางเรื่องเสร็จแล้ว เช่น การจัดทำประกาศคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน การแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนนโยบายการส่งเสริมการแข่งขันกิจการไฟฟ้า ส่วนที่ยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการ คือ การจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการนำร่องตลาดซื้อขายไฟฟ้าเสรีในพื้นที่ EEC จัดทำร่างระเบียบและกฎเกณฑ์สำหรับส่งเสริมกิจการจำหน่าย (RETAIL) การจัดทำแผนบูรณาการการลงทุนและดำเนินงานเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานระยะ ๕ ปี การปรับปรุงโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าเพื่อเตรียมการเปลี่ยนผ่านสู่ยุค Prosumer และการปรับปรุงรายละเอียดในใบแจ้งค่าไฟฟ้าอย่างโปร่งใสแก่ประชาชนผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งนี้ ยังพบปัญหาว่าตัวชี้วัดส่วนใหญ่ของกิจกรรมเป็นการเตรียมความพร้อมของหน่วยงาน

และการปรับปรุงกฎระเบียบ ดังนั้น จึงเสนอแนะให้ปรับปรุงตัวชี้วัดของการดำเนินการที่ยังขาดความชัดเจนว่าจะนำไปสู่เป้าหมายได้หรือไม่ นอกจากนี้ ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๔ การใช้ข้อบัญญัติเกณฑ์มาตรฐานอาคารด้านพลังงาน (Building Energy Code : BEC) พบว่ามีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับมาก โดยมีความคืบหน้าที่สำคัญ คือ การประกาศกฎกระทรวงกำหนดประเภทหรือขนาดองค์กร และมาตรฐานหลักเกณฑ์และวิธีการในการออกแบบอาคารเพื่ออนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๖๓ พบปัญหาข้อกฎหมายที่มีการหารือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรณีที่คณะกรรมการควบคุมอาคารให้ความเห็นชอบกฎกระทรวงดังกล่าวเฉพาะบางข้อ อยากทราบว่า จะส่งผลต่อสภาพการบังคับใช้อย่างไร และหน่วยงานใดมีอำนาจและหน้าที่โดยตรงในการออกประกาศบังคับใช้กฎกระทรวงนี้ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตอบข้อหารือว่า การเห็นชอบกฎกระทรวงบางข้อของคณะกรรมการไม่เกิดผลทางกฎหมาย จะเกิดปัญหาในการบังคับใช้ กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) กับกรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย จึงควรพิจารณาแนวทางการบังคับใช้กฎหมายร่วมกัน ดังนั้น จึงเสนอแนะให้ พพ. ประสานหารือกับคณะกรรมการกฤษฎีกาอย่างเป็นทางการเพื่อหาข้อยุติที่ชัดเจน และควรดำเนินการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรและกระทรวงมหาดไทย โดยคณะกรรมการควบคุมอาคารควรเร่งรัดพิจารณาให้ความเห็นชอบกฎกระทรวงทั้งฉบับโดยเร็ว เพื่อให้หน่วยงานปฏิบัติสามารถบังคับใช้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ รวมทั้งควรอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐) เพื่อดำเนินการออกประกาศกระทรวงเพื่อรองรับกฎกระทรวงดังกล่าว ตลอดจนควรกำหนดบทลงโทษกรณีผู้ประกอบการอาคารหรือเจ้าของอาคารไม่ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐาน BEC เฉพาะโทษปรับเท่านั้น เพราะความผิดดังกล่าวไม่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในอาคาร

๑๑. แผนการปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

จากการติดตามการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ (๑) การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๓) โดยจะต้องลดอุปสรรคและพัฒนาการอำนวยความสะดวกในการให้บริการภาครัฐที่เอื้อต่อการค้าการลงทุน มีการเปิดเผยข้อมูลตามหลักสากลเพื่อการเฝ้าระวังและลดโอกาสการทุจริต สร้างการรับรู้เชิงรุกเชื่อมโยงถึง Partner Institute ที่จัดส่งข้อมูลให้กับแหล่งการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต การป้องกันการคอร์รัปชันในระบบราชการไทย และวางระบบการขับเคลื่อนแผนงานเชิงรุกของรัฐบาลในการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต CPI (๒) การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบประชาชนและหน่วยงานภาครัฐมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต โดยในส่วนแนวทางสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตให้กับประชาชน จัดหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา โดยให้เป็นหลักสูตร ที่ออกแบบโดยความร่วมมือระหว่างครอบครัวโรงเรียนและชุมชนในการสอนเพื่อสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต โดยอาจเป็นการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนแต่ปรับเปลี่ยนวิธีการบางส่วน แนวทางสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตให้กับหน่วยงานภาครัฐ การประเมิน คุณธรรมและความโปร่งใส

ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ต้องมีการปรับปรุงเครื่องมือและแบบประเมิน ITA การปรับวิธีการประเมิน /เก็บข้อมูล ITA ให้มีมาตรการกระตุ้นหน่วยงานที่รับการประเมิน และ (๓) การเพิ่มเติมเรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ หมายความว่า ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ประชาชน โดยขอเพิ่มเติมประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในส่วนสถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมา และเป้าหมายตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับหมุดหมาย โดยเพิ่มเป้าหมายที่ ๓ หน่วยงานภาครัฐมีการดำเนินการสนับสนุน การยกระดับ ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต

ข้อเสนอแนะการปรับปรุงหลักเกณฑ์โทษปรับนิติบุคคลที่กระทำความเสียหายให้กับประเทศ ตามมาตรฐานสากล ตามกิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ พัฒนาระบบการยุติธรรมที่รวดเร็วโปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ ในการดำเนินคดีทุจริตทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยเห็นว่า คณะรัฐมนตรี สำนักงาน ป.ป.ช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการศึกษาดังกล่าวมา เรื่อง แนวทางและรูปแบบการกำหนดความผิดของนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดีทุจริตและประพฤติมิชอบและผู้ร่วมกระทำความผิด ของคณะกรรมการอำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) ซึ่งประกอบด้วยข้อเสนอให้จัดทำกฎหมายและแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ให้รองรับกรณีนิติบุคคลและผู้ร่วมกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับคดีทุจริตประพฤติมิชอบ แนวทางในการป้องกันและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง กับการกระทำความผิดของนิติบุคคล และข้อเสนอแนะในเชิงป้องกันและปราบปรามและแนวทางการหาผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง ไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อไป

๑๒. แผนการปฏิรูปด้านการศึกษา

จากการติดตามการดำเนินการตามแผนปฏิรูปด้านการศึกษาเห็นว่าหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรต้องเร่งบูรณาการการทำงานร่วมกันเพื่อให้การดูแลและพัฒนาเกิดขึ้นตั้งแต่ในระดับปฐมวัย ควรมีการวางแผนการช่วยเหลือสำหรับนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และได้รับผลกระทบจากโรคโควิด-๑๙ ให้สามารถเข้าสู่ระบบการศึกษา เพื่อการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ในส่วนของโครงการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานเต็มรูปแบบ อาทิ โครงการขยายและยกระดับอาชีวศึกษาทวิภาคีสู่คุณภาพมาตรฐาน พบว่ายังอยู่ระหว่างดำเนินการ สะท้อนให้เห็นจุดอ่อนของอาชีวศึกษาที่ดำเนินการให้สำเร็จตามแผนปฏิรูปที่วางไว้ได้อย่างล่าช้า จากการศึกษาาระบบวิทยาลัยสถาบันอาชีวศึกษาทั่วประเทศ พบว่า ยึดหลักการกระจายอำนาจ โดยให้อาชีวศึกษามีอำนาจบริหารจัดการ เห็นว่าสำนักงานอาชีวศึกษาฯ ขาดการกระจายอำนาจที่เหมาะสม กฎหมายลำดับรองที่ออกตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ และบังคับใช้ในปัจจุบันยังมีจำนวนน้อย ครูและบุคลากรทางการศึกษายังขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีเพื่อรองรับการศึกษาในรูปแบบใหม่ ๆ สำหรับโครงการทวิภาคี ซึ่งมีแนวทางให้สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ ขณะนี้ยังไม่มีข้อบังคับหรือรูปแบบที่ชัดเจน ส่งผลให้

ขาดความร่วมมือจากสถานประกอบการอย่างเพียงพอ อีกทั้งปัญหาการจูงใจเพื่อนำเด็กซึ่งอยู่ห่างไกล ให้เข้าสู่ระบบการศึกษาทั้งหมด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และอาชีวศึกษาต้องบูรณาการร่วมกัน จึงขอเสนอให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ได้จัดทำหลักสูตรมาตรฐานสมรรถนะร่วมกับผู้ประกอบการเพื่อลดช่องว่างทักษะระหว่างการเรียนการสอนในสถานศึกษาและการทำงานในสถานประกอบการ ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาทวิภาคี มีสมรรถนะด้านอาชีพ มีความพร้อมในการเข้าสู่อาชีพ สามารถผ่านเกณฑ์รับรองมาตรฐานอาชีพ รวมถึงสร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการที่มีคุณภาพร่วมจัดอาชีวศึกษาทวิภาคีเพิ่มขึ้น โดยปรับกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ให้กำลังคนอาชีวศึกษา มีสมรรถนะที่เหมาะสมกับวิชาชีพในสังคมและในศตวรรษที่ ๒๑ และตรงความต้องการของ สอศ. อีกทั้งพิจารณาเรื่องการเทียบประสบการณ์ของผู้จะเข้าสู่ระบบอาชีวศึกษา สอศ. ควรมีนโยบายและรูปแบบการดำเนินการ อาทิ การปรับวุฒิการศึกษาให้เทียบเท่า โดยคำนึงถึงความสามารถด้วย

นอกจากนี้ ยังมีข้อสังเกตในประเด็นอื่น ๆ กล่าวคือ (๑) การจัดการศึกษาตามกฎหมายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในกระบวนการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระในรายวิชาการเบิกจ่ายงบรายหัว และเกิดความไม่เป็นเอกภาพของหน่วยงานผู้รับผิดชอบดูแลจัดการศึกษา โดยเห็นว่าการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้ ควรกำหนดไว้ในหลักสูตรรายวิชาในแต่ละกลุ่มสาระวิชา เพื่อจัดสรรงบประมาณไปใช้กับสื่อการเรียนการสอนในส่วนนี้อย่างเต็มรูปแบบ (๒) การผลิตและพัฒนาครูจะต้องมีความสอดคล้องกับจำนวนผู้เรียน และไม่ควรถูกัดตัวของครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่และเป็นพื้นที่ที่มีความเจริญ การผลิตครูในพื้นที่ห่างไกล ควรมุ่งเน้นให้คนในพื้นที่ได้เข้าสู่กระบวนการผลิตและพัฒนาครูต่อไป (๓) การจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน ควรมุ่งเน้นการสร้างสมรรถนะที่หลากหลายให้กับผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสร้างและพัฒนาสมรรถนะของตนด้วย และ (๔) กองทุนเสมอภาคทางการศึกษาได้ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของคนในสังคม ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งสำรวจผู้เรียนที่ต้องออกนอกระบบการศึกษา เพื่อรับการสนับสนุนจากกองทุน ให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาต่อไป

๑๓. แผนการปฏิรูปด้านวัฒนธรรม

จากการติดตามการดำเนินการตามกิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ เพื่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิง และการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชน ในการขับเคลื่อนให้ประชาชนมีคุณธรรมจริยธรรม พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถบริหารจัดการได้ดีแม้อยู่ในสถานการณ์ระบาดของโรคโควิด-๑๙ สามารถดำเนินการได้และมีโอกาสบรรลุเป้าหมาย อาทิ เรื่องเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรม จึงควรให้ความสำคัญกับต้นแบบคุณธรรมในระดับชุมชน และท้องถิ่น เพิ่มเครือข่ายการทำงาน และควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการประเมินดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ ควรเร่งขับเคลื่อนระบบเครดิตสังคมในระดับพื้นที่ให้เกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่วนกิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ เห็นควรเพิ่มบทบาทของประชาชนและปราชญ์ชาวบ้านในพื้นที่ที่มีการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ต้นแบบในภูมิภาค ควรเร่งพัฒนาศักยภาพของแหล่งเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมในรูปแบบออนไลน์ การเพิ่มพื้นที่ตลาดวัฒนธรรมและถนนสายวัฒนธรรม และนำสินค้าวัฒนธรรมจากพื้นที่ต่างๆ

เข้าสู่ระบบตลาดวัฒนธรรมออนไลน์ อย่างไรก็ตาม ต้องมีการกำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพ เชิงปริมาณ และค่าตั้งต้นให้ชัดเจน สำหรับโครงการที่ไม่ได้รับงบประมาณตามแผนปฏิรูปประเทศ หน่วยงานควรปรับรูปแบบการดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อให้สามารถดำเนินงานได้ตามแผนปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่วางไว้

๑๔. แผนการปฏิรูปด้านกีฬา

จากการติดตามการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปด้านกีฬา มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ (๑) กิจกรรมการส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬา และการออกกำลังกายอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมและการสร้างโอกาสทางการกีฬา และการพัฒนานักกีฬาอาชีพ สามารถดำเนินการได้ตามแผนงานที่วางไว้ ทั้งการส่งเสริมการออกกำลังกายและเล่นกีฬาในชุมชนเมืองและท้องถิ่น การปฏิรูปการทำงานด้านความรอบรู้แบบองค์รวม เป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬา และการพัฒนานักกีฬาอาชีพ การเปรียบเทียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายด้านกีฬาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับกิจกรรมด้านกีฬาที่ต้องดำเนินงานให้ได้ และพัฒนาศูนย์พัฒนานักกีฬาและวิทยาศาสตร์การกีฬา เพื่อความเป็นเลิศทางการกีฬาของอาเซียน (ASEAN Center for Sport Excellence) (๒) สภาพปัญหาและอุปสรรคกล่าวคือ ปัญหาด้านงบประมาณ พบว่า ในปี ๒๕๖๔-๒๕๖๕ โครงการส่วนใหญ่ไม่ได้รับการจัดสรรและลดวงเงินงบประมาณส่งผลกระทบต่อการทำงานที่จะทำให้บรรลุค่าเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งจะสิ้นสุดลงในปี ๒๕๖๕ ปัญหาการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย พบว่า เมื่อฝ่ายบริหารของแต่ละหน่วยงานได้กำหนดนโยบายให้กับฝ่ายปฏิบัติงาน แต่ก็ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ เนื่องจากมีหลายหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน และปัญหาการขาดฐานข้อมูลกลาง พบว่า ไม่มีฐานข้อมูลกลางที่สามารถนำมาประกอบการตัดสินใจในการบริหารจัดการและกำหนดนโยบายด้านการกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (๓) ข้อเสนอแนะเร่งรัดในเป้าหมายที่ ๑ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรตระหนักและให้ความสำคัญกับเจ้าหน้าที่พลศึกษาโดยพิจารณาแนวทางการส่งเสริม สนับสนุน และสร้างความมั่นคงในอาชีพ ควรกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนและพัฒนาเจ้าหน้าที่พลศึกษา (จพล.) และอาสาสมัครกีฬาและผู้นำการออกกำลังกาย (อสก.) อย่างยั่งยืน ควรจัดกิจกรรมรับฟังความคิดเห็นจากภาคประชาชนในพื้นที่ ควรพัฒนาวิธีการออกกำลังกายและการจัดการแข่งขันในสภาวะความปกติใหม่ (New Normal) ควรจัดทำฐานข้อมูล การออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการให้สามารถเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลของส่วนราชการ หน่วยงาน หรือภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง เป้าหมายย่อยที่ ๒ ควรจัดทำรายละเอียดโครงการ/ขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ ให้ครบถ้วนทุกรายการและเป็นไปตามผลที่ได้จากการดำเนินการจริงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เป้าหมายย่อยที่ ๓ ควรมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข โดยสร้างการรับรู้และการทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางและแผนการดำเนินการอย่างเป็นระบบ และการจัดหางบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ ที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ตามแผนการดำเนินการ

ที่กำหนดไว้ ควรพิจารณาจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับผู้ที่เป็นนักกีฬาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีถึงปริญญาเอก ตามความถนัดและความเชี่ยวชาญในแต่ละสถานศึกษามหาบูรณาการต่อยอด ควรปรับปรุง/พัฒนาขั้นตอน การดำเนินงานรูปแบบการรายงานผลการดำเนินการ ตลอดจนการบันทึกข้อมูลในระบบติดตามประเมินผล แห่งชาติ (e-MENSCR) ให้มีความสมบูรณ์ ครบถ้วน ตามผลการดำเนินการที่เกิดขึ้นจริง เป้าหมายย่อยที่ ๔ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการจัดงาน การจัดกิจกรรมสาธารณะ การส่งเสริมกีฬา และการแข่งขันกีฬา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อหาแนวทางบูรณาการการจัดกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการและการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เป้าหมายย่อยที่ ๕ ควรพิจารณา ทบทวนโครงการโดยการวิเคราะห์/ประเมินผลการดำเนินการของโครงการถึงความคุ้มค่าในการลงทุน ความต้องการของภาคประชาชน เพื่อไม่ให้เกิดการลงทุนที่สูญเปล่า เนื่องจากเป็นโครงการที่ใช้งบประมาณสูง อาจมีความจำเป็นที่ต้องพิจารณาการลงทุนร่วมกับภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศ (๔) ข้อเสนอแนะอื่นๆ ได้แก่ ด้านงบประมาณ ควรมีการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนและจัดหางบประมาณจากแหล่งอื่น มาช่วยสนับสนุนการดำเนินงานด้านกีฬา อันจะทำให้การขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรม Big Rock ในปี ๒๕๖๕-๒๕๖๗ หรือปีต่อ ๆ ไป เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ได้มากขึ้น ด้านการ ขับเคลื่อนเชิงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ฝ่ายบริหารในระดับที่กำหนดนโยบาย ควรมีการทำข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดปัญหาการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติในระดับเจ้าหน้าที่ และด้านการ พัฒนาระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลควรดำเนินการให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วน เป็นไปตามความต้องการ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการบูรณาการจัดทำฐานข้อมูลร่วมกัน นอกจากนี้แล้วเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ในการทำงานอาจกำหนดเป็นตัวชี้วัดร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้

๑๕. แผนการปฏิรูปด้านงบประมาณ

จากการติดตามผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านงบประมาณ มีข้อเสนอแนะดังนี้ (๑) ภาพรวมการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๔ พบว่า แต่ละด้านมีการพัฒนา ที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมยังคงได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ เชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) (๒) การประเมินผลความก้าวหน้าตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ๒๓ ประเด็น ๓๗ เป้าหมาย พบว่า สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทมีการพัฒนาลดลง การบรรลุเป้าหมายมีความเสี่ยงเพิ่มมากขึ้น และ (๓) การจัดทำงบประมาณปี ๒๕๖๔ พบว่า ไม่ได้จัดทำ งบประมาณภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอย่างแท้จริง แต่ในด้านการบริหารงบประมาณส่วนราชการมีความพยายาม ใช้จ่ายตามที่ได้รับจัดสรรในกรอบของยุทธศาสตร์ชาติ (๔) การดำเนินการในขั้นต่อไป หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องให้ความสำคัญประเด็นที่ทำหายต่อการบรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะการพิจารณาคัดเลือกโครงการสำคัญ ตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนด โดยโครงการสำคัญอาจต้องมีหน่วยงานมากกว่าหนึ่งหน่วยที่ต้องร่วม ดำเนินการ และต้องให้มีการจัดทำคำของบประมาณจากหน่วยที่เกี่ยวข้องที่สอดคล้องที่สอดคล้องกัน และสำนัก งบประมาณต้องให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณให้ (๕) การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บท

ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รัฐบาลต้องให้ความสำคัญโดยให้หน่วยงานหลักกำกับควบคุมให้หน่วยงานรับผิดชอบ/หน่วยร่วมดำเนินการที่มีประเด็นการบรรลุเป้าหมายระดับวิกฤตหรือมีความเสี่ยง โดยนำหลักความรับผิดชอบต่อประกอบการศึกษาในการให้คุณให้โทษตามอำนาจที่มีอยู่ด้วย

สำหรับข้อเสนอแนะต่อแผนการปฏิรูปด้านงบประมาณ มีดังนี้ (๑) ภาพรวมการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ พบว่า มีการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ประกาศใช้ก่อนปรับปรุงแผน และการดำเนินการในกิจกรรมปฏิรูปประเทศในช่วงแรก ส่วนราชการจะดำเนินการในรูปแบบเดิมและจะดำเนินการในกิจกรรม BR (หลังจากมีการประกาศราชกิจจานุเบกษา) ได้เฉพาะที่มีงบประมาณรองรับ ทั้งนี้ แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เป็นการกำหนดแผนดำเนินการในปี ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๕ จึงอาจเป็นปัญหาในการดำเนินการตามแผนและการดำเนินการด้านงบประมาณ (๒) บทวิเคราะห์ด้านงบประมาณ พบว่า การปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศไม่ตรงกับระยะเวลาการจัดทำงบประมาณ เกิดผลจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ในระลอกที่ ๒-๓ ตั้งแต่ช่วงต้นปีจนถึงปลายปี ไม่ปรากฏการได้รับจัดสรรงบประมาณในแผนปฏิรูปประเทศในเอกสารงบประมาณ ซึ่งอาจมีบางส่วนที่หน่วยรับงบประมาณได้รับจัดสรรในกรอบยุทธศาสตร์ชาติ โครงการ/การดำเนินการส่วนหนึ่งอาจไม่ต้องใช้งบประมาณและอีกส่วนอาจใช้งบประมาณในแผนงานพื้นฐานของหน่วย และความคืบหน้าเกิดจากการติดตามเร่งรัด เสนอแนะของวุฒิสภา โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนต่าง ๆ ซึ่งเป็นหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ที่กำหนดให้มีแผนการดำเนินการในงบประมาณ ๒๕๖๔-๒๕๖๕ อาจไม่ได้ดำเนินการตามแผน จึงส่งผลต่อการดำเนินการในปี ๒๕๖๕ ด้วย และตามกฎหมายปฏิรูปประเทศใช้ดำเนินการภายใน ๕ ปี และจะต้องสิ้นสุดลงในปี ๒๕๖๕ สำหรับข้อเสนอต่อ สศช. ควรมีแนวทางการพิจารณาทบทวนการปฏิรูปประเทศ โดยให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ กับหน่วยงานหลักตรวจสอบการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) มีความคืบหน้า สำเร็จตามเป้าหมาย และมีการประเมินผลถูกต้อง บังเกิดการปฏิรูปที่เป็นรูปธรรม

๑๖. แผนการปฏิรูปด้านอื่น ๆ

จากการพิจารณารายงานในภาพรวม พบว่าโครงการที่เป็นกิจกรรมสำคัญภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศที่ปรากฏในร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ มีหลายโครงการอยู่ในระหว่างการพิจารณา และขณะนี้อยู่ในช่วงการจัดสรรงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ โครงการต่าง ๆ จะได้รับจัดสรรด้วยหรือไม่ ทั้งในส่วนแผนฉบับที่ ๑๓ และแผนในฉบับถัดไป จะมีความคืบหน้าหรือพัฒนาเรื่องใดเป็นสำคัญหรือไม่

หลังจากผู้แทนคณะอนุกรรมการในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ผู้แทนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนประจำวุฒิสภา และสมาชิกวุฒิสภา ได้อภิปรายให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจนครบถ้วนแล้ว รองประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ) ได้กล่าวขอบคุณรัฐมนตรี ผู้แทนส่วนราชการ ผู้แทน

คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา และสมาชิกวุฒิสภา ที่ได้ร่วมอภิปรายให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพิจารณารายงานทั้ง ๔ ฉบับ พร้อมทั้งรายงานของคณะกรรมการ ตสร.

จากนั้น เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (นายดนุชา พิชยนันท์) ได้ตอบชี้แจงว่า ประเด็นที่สมาชิกวุฒิสภามีข้อถามว่า เหตุใดบางหน่วยงานไม่มีโครงการสำคัญในงบประมาณ ๒๕๖๕ หรือหากมี โครงการนั้นก็ไม่มีผลสำคัญเพียงพอ ต้องเรียนว่า โดยหลักแล้วสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จะพิจารณากลับกรองโครงการสำคัญที่แต่ละหน่วยงานเสนอมา ร่วมกับหน่วยงานเจ้าภาพหลัก และหน่วยงานเจ้าภาพรองในเรื่องนั้นๆ เมื่อประเมินแล้วบางโครงการอาจไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ทำให้ได้ผลการประเมินน้อย จึงทำให้หน่วยงานนั้นไม่มีโครงการสำคัญที่จะผลักดันให้บรรลุเป้าหมายได้ โดยในงบประมาณ ๒๕๖๖ มีโครงการสำคัญ ๓ โครงการ ซึ่งมีเป้าหมายให้ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มขึ้น ได้แก่ โครงการพัฒนาการตรวจพิสูจน์ยาเสพติดเพื่อรองรับการปฏิรูปงานนิติวิทยาศาสตร์ตำรวจ โครงการสมาร์ต เซฟตี้ โซน (SMART SAFETY ZONE) และโครงการนวัตกรรมแพลตฟอร์มการตรวจสอบประวัติบัญชีผู้ขายและผู้ซื้อสินค้าออนไลน์ กรณีกิจกรรม Big Rock ด้านการเมืองที่มีข้อสังเกตว่าควรให้ความสนใจ คือ การส่งเสริมความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งสถาบันพระปกเกล้าได้จัดทำหลักสูตรการปกครอง เพื่อส่งเสริมความรู้ทางการเมืองทั้งแบบ Online และ Offline และเผยแพร่ขยายผลในสถานศึกษาทุกระดับ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะทุกระดับ ต้องส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในระดับฐานรากหรือระดับท้องถิ่นผ่านกิจกรรมทั้งในรูปแบบ online และ on-site การสร้างความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ กรณีนี้สำนักงาน ป.ย.ป. อยู่ระหว่างดำเนินการสร้างชุดความรู้ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและการสร้างความสามัคคีปรองดอง เพื่อจัดทำข้อเสนอและมาตรการในการสร้างความปรองดองของประชาชนและขจัดความขัดแย้งทางการเมืองในสังคม หรือกรณีการส่งเสริมการพัฒนาพรรคการเมือง ปัจจุบันอยู่ระหว่างการแก้ไขกฎหมายพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

กรณีสร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อมุ่งหวังให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ดำเนินการร่วมกับกระทรวงมหาดไทยปลดล็อกข้อจำกัดของการบริหารราชการในพื้นที่ ให้เกิดการบูรณาการระหว่างงบประมาณของหน่วยงานตามภารกิจจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) รวมทั้งผลักดันให้การบริหารสินทรัพย์ของจังหวัดมีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ประเด็นการให้ความสำคัญกับครอบครัวและให้การเรียนรู้แก่ครอบครัวและแผนแม่บทประเด็นที่ ๑๑ ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้นทั้งการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ และการพัฒนาตามช่วงวัยต่างๆ โดยในส่วนของครอบครัวจะอยู่ในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ ที่ให้ความสำคัญตั้งแต่การส่งเสริมการเกื้อกูลกันในครอบครัวตั้งแต่การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน เปิดพื้นที่แห่งการเรียนรู้และจัดกระบวนการ

เรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม เอื้อแก่ครอบครัวทุกลักษณะ มีโครงการ Thai Family Platform เพื่อการเรียนรู้สำหรับสตรีและครอบครัว โครงการพัฒนาศักยภาพครอบครัวของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และการจัดกิจกรรมในชุมชนส่งเสริมศักยภาพครอบครัวของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ที่ประชุมพิจารณารับทราบรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๔ รายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ (เดือนกรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๔) และรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔) รวม ๔ ฉบับ พร้อมทั้งรายงานของคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และเห็นด้วยกับรายงานสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์รายงานดังกล่าวของคณะกรรมการ แล้วมีมติให้ส่งรายงานของคณะกรรมการ ตสร. ดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีต่อไป

จากนั้น ประธานของที่ประชุมได้สั่งให้เลื่อนวาระที่ยังเหลืออยู่ออกไปก่อน และสั่งปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๔๐ นาฬิกา

สำนักงานการประชุม
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

